สภาผู้แทนราษฎร

รายงาน ผลการศึกษา

เรื่อง ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
สำนักกรรมาธิการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(สำเนา)

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๖/ ๘๗๒๘

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ เรื่อง ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ นั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	กรรมาธิการและประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ

(นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ)
ประธานคณะกรรมาธิการ
ศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

สำนักกรรมาธิการ ๑
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๒๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๖๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ budget.parliament26@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๑

นางสาวณริลรษาม์ วุฒิริญวรสิงห์/ร่าง
นางสาวณริลรษาม์ วุฒิริญวรสิงห์/พิมพ์
นายณัฏฐพฤทธิ์ หลาวทอง/ตรวจ

ตรวจทาน
ครั้งที่ ๑ นายวรวิทย์ ต่อทีมะ
ครั้งที่ ๒ นายชิราวุธ อุดมรัตน์

คำนำ

รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นรายงานผลการพิจารณาศึกษาที่คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการการสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณการจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ โดยคณะกรรมาธิการได้มีมติแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ในคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๘ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรายงานผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค พร้อมข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตต่อคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณหรือประธานคณะกรรมาธิการมอบหมาย

คณะทำงานได้พิจารณาและจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามงานบริหารงบประมาณได้ดำเนินการภายใต้ขอบเขตหน้าที่และอำนาจ โดยพิจารณาศึกษากระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณเกี่ยวกับความเชื่อมโยงการทำงานของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมกับภาพรวมของประเทศ ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และระบบงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พร้อมข้อเสนอแนะและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำงบประมาณจ่ายประจำปีของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้การใช้งบประมาณมีความคุ้มค่าไม่ซ้ำซ้อนโปร่งใส เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร
มิถุนายน ๒๕๖๗

รายนามคณะกรรมาธิการศึกษา
การจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร

นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ
ประธานคณะกรรมาธิการ

นายพัฒนา สัพโส
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

นายวรภพ วิริยะโรจน์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

นายธัญธร ธนินวัฒนาธร
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สี่

นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่ห้า

นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หก

นายนิกร โสมกลาง
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ

นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายสรรเพชญ บุญญามณี
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ

นางสาวรักชนก ศรีนอก
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ
กรรมาธิการ
และประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์
กรรมาธิการและที่ปรึกษา
คณะกรรมาธิการ

นายอนุรักษ์ จุรีมาศ
กรรมาธิการและที่ปรึกษา
คณะกรรมาธิการ

นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน
กรรมาธิการและที่ปรึกษา
คณะกรรมาธิการ

รายนามคณะทำงานศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑)	นายอัศวิน สุทธิวิเชียรโชติ	หัวหน้าคณะทำงาน
๒)	นางสาวสิริพร พิทยโสภณ	คณะทำงาน
๓)	นายภาสพงศ์ อารีรักษ์	คณะทำงาน
๔)	นานพงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์	คณะทำงาน
๕)	นายศุภชัย ปทุมนากุล	คณะทำงาน
๖)	นายนิคม ปัญญาทวีกิจไพศาล	คณะทำงาน

รายนามคณะผู้จัดทำรายงานผลการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑) นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ
๒) นายวรภพ วิริยะโรจน์
๓) ดร.เดชรัต สุขกำเนิด
๔) ดร.อัศวิน สุทธิวิเชียรโชติ
๕) ดร.สิริพร พิทยโสภณ
๖) นายภาสพงศ์ อารีรักษ์
๗) รศ. ดร.พงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์
๘) ศ.ดร. ศุภชัย ปทุมนากุล
๙) นายนิคม ปัญญาทวีกิจไพศาล
๑๐) รศ.ดร.พรรณชฎา ศิริวรรณบุศย์

บทสรุปผู้บริหาร

ปัจจุบันการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการ และอยู่ภายใต้ความผันแปรสูงทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องตระหนักถึงการส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกระบบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งจะนำไปสู่การก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ดังนั้น ในการดำเนินงานของรัฐบาล จะต้องเชื่อมโยงการพัฒนาคนกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมเข้าด้วยกัน และสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนางานทั้งสองด้านไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในทุกมิติ อันจะนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รายงานนี้จึงมีการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำข้อสังเกตของการใช้งบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

ข้อสังเกตในการการปรับกระบวนการงบประมาณด้านการอุดมศึกษา เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๑. ในการของบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ ตามมาตรา ๔๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น ขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาก่อนที่สถาบันอุดมศึกษาจะเสนอของบประมาณจากสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำคำของบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดโดยให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการกำลังคนของประเทศ และสอดคล้องกับแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา และควรกำหนดระยะเวลาให้คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาสามารถพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม

๒. คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาและสำนักงบประมาณ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการกำลังคนของประเทศ และสอดคล้องกับแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา โดยให้มีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ซึ่งแต่เดิมพิจารณาจากตามรายการค่าใช้จ่าย ไปสู่การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนองต่ออุปสงค์ ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์สัญญาณความต้องการกำลังคน การกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนองต่ออุปสงค์ การจัดทำระบบข้อมูลการอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณสนองต่ออุปสงค์ และการคำนวณงบประมาณอุดหนุนรายหัว (Unit Cost Subsidy) ที่สะท้อนต้นทุนมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยในระยะแรก อาจเริ่มต้นจากการพัฒนากำลังคนบางสาขา และเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป

๓. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยการเสนอความเห็นจาก สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรกำหนดแผนด้านการอุดมศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนของประเทศ อันสอดคล้องกับทิศทางของนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานของระบบการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนในแต่ละสาขาอาชีพในอนาคต พร้อมทั้งวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาปัจจุบัน กับแนวโน้มในอนาคตหลังจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรดังกล่าว

ของสถาบันอุดมศึกษาว่าสอดคล้องต่อความต้องการกำลังคนของประเทศหรือไม่ อย่างไร

๔. คณะกรรมการการอุดมศึกษา และ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมควรกำกับ ติดตาม แผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา แผนปฏิบัติการการพัฒนากำลังคนของประเทศ และการจัดการศึกษาตลอดชีวิตของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน

๕. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมควรพัฒนาฐานข้อมูลการอุดมศึกษา พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ โดยผ่านการกำหนดหลักเกณฑ์ การวัดผล การจัดเก็บ การเชื่อมโยง เพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการตัดสินใจของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษา ข้อมูลดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานด้านอุดมศึกษา สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของแต่ละหลักสูตรของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิเช่น รายได้ สัดส่วนการทำงานตรงสายงานที่หลักสูตรสอน หรือสัดส่วนความสามารถการชำระคืนหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ภายหลังจบการศึกษาในแต่ละระยะเวลาหลังจบการศึกษา ๑, ๓, ๕ ปี รวมถึงข้อมูลความต้องการและการเปิดรับการจ้างงานในแต่ละสายงาน เป็นต้น

๖. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้เชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานรัฐกับฐานข้อมูลการอุดมศึกษา หรือกำหนดเป็นกฎกระทรวง ตามมาตรา ๔๓ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ เช่น ข้อมูลรายได้จากกรมสรรพากร ข้อมูลประเภทการทำงานจากกองทุนประกันสังคม ข้อมูลการชำระคืนหนี้จากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น เพื่อความแม่นยำและครอบคลุมของข้อมูลในฐานข้อมูลการอุดมศึกษา

๗. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงบประมาณควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณจูงใจให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานรัฐและเอกชนพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต (Upskill/Reskill) เพื่อพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการใช้งานจริงและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บนแพลตฟอร์ม Thailand Massive Open Online Course (Thai MOOC) ที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กำหนดมาตรฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างแพลตฟอร์มกันได้ เพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณด้านการอุดมศึกษา

ข้อสังเกตในการการปรับกระบวนการงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๑. การจัดสรรงบประมาณ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีเป้าหมายการลงทุนที่ชัดเจน และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องสอดคล้องและมีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ ๒ ทั้งในส่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ เป็นเป้าหมายและแผนการพัฒนาประเทศของชาติ ที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันขับเคลื่อน เช่น เป้าหมายการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมร้อยละ ๒ ของ GDP ภายในปี ๒๕๗๐ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นหน่วยบริหารจัดการ และต้องมีกระบวนการติดตามและประเมินผลอย่างเข้มข้น ทั้งนี้ งบประมาณ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรถูกจัดสรรเป็นก้อน (Block grant) ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และเป็น Multiyear เพื่อให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม

สามารถจัดทำคำของบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ติดอยู่ภายใต้ปฏิทินการจัดทำงบประมาณประจำปี ที่เปิดรับคำของบประมาณปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งทำให้การยื่นคำขอและดำเนินการโครงการวิจัยเปลี่ยนแปลงไม่ได้รวดเร็วเพียงพอต่อสถานการณ์จริง โดยสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยการเสนอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติควรเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้การจัดสรรงบประมาณด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สามารถมีการผูกพันงบประมาณมากกว่าหนึ่งปีงบประมาณได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทจริงและมาตรฐานสากลของการวิจัยและนวัตกรรม โดยรัฐสภาอาจให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมนำเสนอแผนลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ระยะ ๓ - ๕ ปี ที่มีเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของแผนงานสำคัญ (Flagship) ชัดเจน ซึ่งควรจัดสรรเป็นงบผูกพันข้ามปี โดยกองทุนจะต้องรายงานความก้าวหน้าและโอกาสที่จะบรรลุผลภายในระยะเวลาตามแผนต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทุกปี เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในระยะต่อไป ทั้งนี้ในแต่ละปีอาจมีการขอปรับปรุงแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยให้สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

๒. สำนักงบประมาณต้องจัดสรรงบประมาณให้กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอไปยังสำนักงบประมาณและตามกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามที่สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ตามมาตรา ๕๕ (๒) พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยการเสนอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติควรกำหนดแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยเน้นพุ่งเป้าไปที่การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ปัญหาและทิศทางการพัฒนาของประเทศ เพื่อสร้างงานวิจัยที่มีผลลัพธ์ขนาดใหญ่ที่สามารถวัดผลลัพธ์และต่อยอดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้มากขึ้น แทนที่การกระจายงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมไปในหลากหลายด้านจนไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ขนาดใหญ่จากงานวิจัยและนวัตกรรมได้

๔. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรเปิดเผยรายการคำของบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่มีการยื่นคำของบประมาณ และมีการให้ข้อเสนอแนะตอบกลับสำหรับคำของบประมาณที่ไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมและนักวิจัย สามารถศึกษาและเข้าใจหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณได้

๕. เพื่อให้แผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรหารือกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อหาแนวทางในการให้ทำให้แผน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนา สอดคล้องกัน ซึ่งจะทำให้โครงการสำคัญของแผนแม่บทฯ สอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สามารถได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีตัวชี้วัดเดียวกัน สามารถเชื่อมโยงระบบ eMENSCR และ NRIIS ได้ โดยสามารถส่งข้อมูลจากระบบ NRIIS

เข้าระบบ eMENSCR ได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งในทางปฏิบัติแต่ละปี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะส่งร่าง Value chain และปัจจัยภายใต้แผนแม่บท ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและนวัตกรรม ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ หน่วยงานเจ้าภาพซึ่งจะมีการนำเสนอ Final Value Chain Thailand หลังจากนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะส่งสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ในขั้นตอนนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขให้ร่าง Value chain และ ปัจจัยสอดคล้องกับแผน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ซึ่งจะทำให้แผนแม่บท ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและนวัตกรรม มีความสอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมากขึ้น และสามารถเชื่อมโยงตัวชี้วัดได้ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรนำเกณฑ์ในการพิจารณาโครงการสำคัญของแผนแม่บทไปพิจารณาร่วมกับการจัดสรรงบประมาณด้วย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรเร่งรัดให้มีการพัฒนาฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพต่อการค้นหา สนับสนุน และต่อยอดงานวิจัยที่ได้จัดทำเสร็จสมบูรณ์แล้วให้มีการพัฒนาต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

๖. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมควรมีส่วนร่วมในการกำกับการบริหารงบประมาณกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ส่งไปให้กับ หน่วยงานบริหารและจัดการทุนวิจัย (PMU) เพื่อให้เกิดความสอดคล้องของแนวคิดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย คล้ายกรณีที่สำนักงบประมาณมีผู้แทนเป็นกรรมการของหน่วยงาน โดยขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้มีผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในคณะกรรมการบริหารของ PMU ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือการเชิญเข้าร่วมการประชุมทุกครั้ง รวมไปถึงการร่วมประชุมในระดับนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๗. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยการเสนอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์โดยให้สิทธิประโยชน์ ดังนี้

๗.๑ มาตรการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยกรมบัญชีกลาง

๗.๒ มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในการซื้อสินค้าหรือบริการผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยกรมสรรพากร

๗.๓ มาตรการเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มคืน เพื่อเป็นส่วนลดในการซื้อสินค้าหรือบริการผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยกรมสรรพากร

๗.๔ มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับการลงทุนหรือใช้ผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

๗.๕ มาตรการช่วยค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อลงทุนหรือใช้ผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	**ก**
รายนามคณะกรรมาธิการ	**ข**
บทสรุปผู้บริหาร	**จ**
สารบัญ	**ฌ**
สารบัญภาพ	**ญ**
รายงานผลการพิจารณาศึกษา	**๑**
บทที่ ๑ บทนำ	**๘**
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๙
๑.๒ วัตถุประสงค์	๙
๑.๓ ขอบเขตการศึกษา	๙
๑.๔ วิธีการศึกษา	๙
๑.๕ กรอบการพิจารณา	๑๐
๑.๖ ระยะเวลาในการศึกษา	๑๐
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๐
บทที่ ๒ ระบบงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	**๑๑**
๒.๑ การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑๒
๒.๒ ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑๕
๒.๓ กระบวนการจัดทำงบประมาณในปัจจุบัน	๑๗
๒.๔ ประเด็นวิพากษ์ระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๒๐
บทที่ ๓ ปัญหาและข้อจำกัดของกระบวนการงบประมาณในปัจจุบัน	**๒๒**
๓.๑ ความเชื่อมโยงการทำงานของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับภาพรวมของประเทศ	๒๓
๓.๒ ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา	๒๔
๓.๓ ระบบงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๒๕
บทที่ ๔ ข้อสังเกตในการการปรับกระบวนการงบประมาณ	**๒๗**
๔.๑ ข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีในการการปรับกระบวนการงบประมาณด้านการอุดมศึกษา	๒๘
๔.๒ ข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีในการการปรับกระบวนการงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๒๙
บทที่ ๕ สรุปแนวทางการปรับกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	**๓๓**

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ โครงสร้างการบริหารของระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑๕
ภาพที่ ๒ ประเภทงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๑๖
ภาพที่ ๓ การจัดสรรงบประมาณ อววน. ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗	๑๙

รายงาน
ผลการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
สภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้ลงมติแต่งตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ นั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	กรรมาธิการและประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๔ ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

๑.๑ การเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการเพื่อเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมาธิการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ข้อ ๙๓ แล้วมีมติดังนี้

๑. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๒. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

ทั้งนี้ในการประชุมคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ ประธานคณะกรรมาธิการ ลาออกจากตำแหน่ง ประธานคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการเพื่อเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมาธิการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๓ วรรคสอง แล้วมีมติ ดังนี้

๑) นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	เป็นประธานคณะกรรมาธิการ
๒) นายวรภพ วิริยะโรจน์	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๓) นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	เป็นรองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๔) นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	เป็นกรรมาธิการและประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ การประชุมคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

๒.๑.๑ การประชุมคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ครั้งที่ ๒๖ วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๒.๑.๒ การประชุมคณะอนุกรรมาธิการศึกษางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ครั้งที่ ๑๕ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗

ครั้งที่ ๒๐ วันพุธที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ครั้งที่ ๒๑ วันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ครั้งที่ ๒๘ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๒.๒ คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการโดยเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑) นายศุภชัย ปทุมนากุล	รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และวิจัยนวัตกรรม
๒) นางสาวสุณีย์ เลิศเพียรธรรม	ผู้ตรวจราชการกระทรวง
๓) นายนิคม ปัญญาทวีกิจไพศาล	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
๔) นางสาวมาลินี รัตนนันทพัฒน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๕) นางสาวอุทัยวรรณ จงรุจิโรจน์ชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๖) นางสาวชญาภา ทิพย์กุมาร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๗) นางสาวถิรประภา รัตนโชติ	นักวิเคราะนโยบายและแผนชำนาญการ
๘) นางสาวรพีพรรณ แสงกระจ่าง	นักวิเคราะนโยบายและแผนชำนาญการ
๙) นายยุทธนาวี ขอสุข	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

๒. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

๑) นางสาวสิริพร พิทยโสภณ	รองผู้อำนวยการสำนักงาน
๒) นางสาวอรนุช รัตนะ	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส
๓) นายภาสพงศ์ อารีรักษ์	ผู้อำนวยการฝ่ายระบบบริหารจัดการของภาครัฐด้านการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม
๔) นางสาวอรวรรณ วัฑฒนะพงศ์	นักยุทธศาสตร์ ๑
๕) นางสาวเสาวณิต อุดมเวชสกุล	ผู้เชี่ยวชาญนโยบาย
๖) นางสาวกรัณฑรัตน์ นาขวา	ฝ่ายยุทธศาสตร์ ๒

๓. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

๑) ศาสตราจารย์ ดร.ชูกิจ ลิมปิจำนงค์	ผู้อำนวยการ
๒) ดร.จุฬารัตน์ ตันประเสริฐ	รองผู้อำนวยการ สวทช. สายงาน
๓) นางอรชา รักษ์ตานนท์ชัย	รองผู้อำนวยการสำนักงาน
๔) นางสาวรัตนา วรปัสสุ	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส
๕) นางสาวนิภา ประดิษฐ์เทียมผล	หัวหน้างานกลยุทธ์องค์กร

๔. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี โพชนุกูล	ผู้อำนวยการ
๒) รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พันธ์ แก้วตาทิพย์	รองผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม
๓) นางสาวฐิติมา พิกุลทอง	รักษาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กลุ่มภารกิจพัฒนา ววน.
๔) นางสาววิลาสินี เลิศฤทธิพงศ์	นักวิชาการ หน่วยกลยุทธ์ข้อมูลและดิจิทัล

๕. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

๑) นายสมปรารถนา สุขทวี	รองผู้อำนวยการ
๒) นายธีรวัฒน์ บุญสม	ผู้อำนวยการ กองส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม

๓) นางสาวเสาวนีย์ มุ่งสุจริตการ	เลขานุการกรม
๔) นางสุภาพร โชคเฉลิมวงศ์	ผู้อำนวยการกองบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรม ๑
๕) นางสาวสตตกมล เกียรติพานิช	ผู้อำนวยการกองบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรม ๒
๖) นางสาวพรพิมล นันทะวงค์	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนและงบประมาณ
๗) นางสาววรรณณี แสนทวีสุข	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๘) นางสาวจุฑามาศ กิจนิเทศ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๙) นางสาวณัฐนันท์ ทรัพย์เที่ยง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๑๐) นางสาวอภิชญา สุวรรณกูฏ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๑๑) นางสาวจิตติรัตน์ ออมทรัพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

๖. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

๑) นางสาวสุพิชญา หลิมตระกูล	รองผู้อำนวยการด้านยุทธศาสตร์องค์กร
๒) นายชัยธร ลิมาภรณ์วณิชย์	ผู้อำนวยการฝ่ายยุทธศาสตร์นวัตกรรม
๓) นางสาวธัณย์สิตา ศุภสวัสดิ์บวร	เจ้าหน้าที่องค์กรนวัตกรรม

๗. ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์

๑) ดร.ชัยรัตน์ อุทัยพิบูลย์	รองผู้อำนวยการ
๒) นางสาวไปยดา หาญชัยสุขสกุล	รองผู้อำนวยการ
๓) นายณัฐวุฒิ เลี่ยมสุวรรณ	ผู้อำนวยการฝ่ายแผนยุทธศาสตร์
๔) ดร.ชรีย์พร ภูมา	ผู้อำนวยการฝ่ายการใช้ประโยชน์นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๕) ดร. พัชราภรณ์ วงษา	ผู้อำนวยการโปรแกรมบริหารโภชนเภสัชภัณฑ์และเวชสำอาง
๖) นางนริศา มัณฑางกูร	ผู้อำนวยการโปรแกรมบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องมือแพทย์และหุ่นยนต์ทางการแพทย์ขั้นสูง
๗) นางสาวนันทกา วรวสุวัส	เจ้าหน้าที่อาวุโส งานงบประมาณ
๘) นางสาวดวงกมล ปรุงวิทยา	เจ้าหน้าที่ งานติดตามและประเมินผล
๙) นางสาวจุฑาทิพย์ มาตรอ	เจ้าหน้าที่อาวุโส งานยุทธศาสตร์
๑๐) นายธีรพล จตุพรวิพัฒน์	เจ้าหน้าที่อาวุโส งานติดตามและประเมินผล

๘. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

๑) นางสาวระวีวรรณ นุชประมูล	ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์
๒) นางพนิดา อุ่นคำ	ผู้อำนวยการสำนักจัดการองค์กรส่วนกลาง

๙. สถาบันวิทยาลัยชุมชน

๑) นางวิลัย บุตร์วัตร	รองผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัยชุมชน
๒) นางสาววนิดา สุภัทรกุล	ผู้อำนวยการสำนักงานสถาบันวิทยาลัยชุมชน
๓) นางสาวทวนทัศน์ นิลดำ	ผู้อำนวยการกองแผนงานและงบประมาณ
๔) นางสาวณัฐิดา จิตตะปัญญา	หัวหน้างานงบประมาณ
๕) นางสาวพิมพ์พิศา จินดาธนกิตติ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๑๐. มหาวิทยาลัยมหิดล

๑) รศ.ดร.ภก.สมภพ ประธานธุรารักษ์	รองอธิการบดีฝ่ายแผน พัฒนาคุณภาพและบริการวิชาการ
๒) นางสาวปวีณา ลาวัณย์ศิริ	ผู้อำนวยการกองแผนงาน

๑๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑) ศ.ดร.วิเลิศ ภูริวัชร	รักษาการแทนอธิการบดี
๒) ศ.ดร.นพ.สมบัติ ตรีประเสริฐสุข	รักษาการแทนรองอธิการบดี
๓) ศ.ดร.นพ.ประวิตร อัศวานนท์	ผู้ช่วยอธิการบดี
๔) นางสาวเปี่ยมปีติ ช่างสาร	ผู้อำนวยการสำนักบริหารแผนและการงบประมาณ

๑๒. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๑) ผศ.ดร.ธานินทร์ คงศิลา	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัยและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
๒) ผศ.ดร.นุขนาถ มั่งคั่ง	รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน
๓) นางสุชีรา จรรยามั่น	อำนวยการกองบริหารยุทธศาสตร์

๑๓. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

๑) ศ.ดร.สมถกษ์ จันทรอัมพร	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา
๒) นายธีระ ภักดิ์วานิช	ที่ปรึกษาสำนักงานอธิการบดี
๓) นางมุกดา จงชนะชววัฒน์	ผู้อำนวยการกองแผนงาน

๑๔. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๑) ผศ.กฤษณ์ เจ็ดวรรณะ	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและกายภาพ
๒) นางสาวนวรัตน์ การะเกษ	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
๓) นางสาวพิมผกา ศรีชนะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๔) ร.ต.ยุรวัฒนันท์ ศตทลธรรัตน์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๕) นางสาวสงกรานต์ เนียมจ้อย	พนักงานธุรการ ๔

๑๕. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

๑) ผศ.ดร.พิทักษ์ จันทร์เจริญ	รองอธิการบดี รักษาการแทนอธิการบดี
๒) รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์	ประธานที่ปรึกษาอธิการบดี
๓) รศ.ดร.ชนะศึก นิชานนท์	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษา
๔) ดร.สุวิชชา เนียมสอน	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลยุทธ์
๕) ผศ.ธิดารัตน์ คำยัง	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน

๑๖. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

๑) รองศาสตราจารย์ประกาศิต โสไกร	รองอธิการบดี
๒) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิสรี ศรีคุณ	ผู้ช่วยอธิการบดี
๓) นางสาวกาญฒิมาภรณ์ ชินบดี	ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน

๔) นางสาวกรุณา มัสโอดี ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการกองคลัง
๕) นางสาวชญาภา อาจสามารถ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๖) นายพิชญาณ เศรษฐโชติสิริ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

๑๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑) รศ.ดร.ชลลดา พงศ์พัฒนโยธิน รองอธิการบดี
๒) นายอภิชาติ สิงห์ชัย รักษาการผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
๓) นางสาววชิราภรณ์ กองข้าวเรียบ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๔) นายวราวุธ บุญศรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๕) นางสาวชนัฐกาญจน์ สุวรรณการ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

๑๘. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (สสวท.)

๑) ดร.สุพัตรา ผาติวิสันติ์ รองผู้อำนวยการ
๒) นางสาวศิริพร ลักษณาภิรมย์ ผอ.ฝ่ายยุทธศาสตร์ แผน และประกันคุณภาพ
๓) นางประภาพร อุทัยแพน เจ้าหน้าที่อาวุโส
๔) นางสาวนงพงา ฐิตินันทพันธุ์ นักวิชาการ

๑๙. สำนักงบประมาณ

๑) นายยุทธนา สาโยชนกร รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๒) นายภัทรพงศ์ พุ่มผลึก ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๒
๓) นายน้อง เจริญนาค ผู้อำนวยการกองจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๓
๔) นางสาวเพ็ญทิพย์ เนียมน้อย นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
๕) นางสาวภัทรียา พหลยุทธ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
๖) นางสาคร ชัยกิจ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
๗) นายกสินธุ์ สุธีพิเชฐภัณฑ์ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
๘) นางวีณา บรรเลงจิต นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
๙) นางสาวนุชนารถ จันทร์ทรง นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ
๑๐) นายชัชรินทร์ ทองหม่อมราม นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ
๑๑) นายรุจิระ โรจนเมธีสกุล นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ
๑๒) นายนิธิ หนูฤทธิ์ นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ

๒๐. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑) นางสาวสรยา ยศยิ่งยง ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
๒) นายนิติ ช่างภิญโญ ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ
๓) นางนำพร นิธิสุนทรวิทย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๔) นายกิตติพงษ์ ทิสยากร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๕) นางสาวบุญนลิน ทองพิมพ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๖) นายกันต์ นาคอนันต์พิศาล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๗) นางสาวธนพร พรสุทธิพันธุ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๓. ผลการพิจารณา

คณะกรรมาธิการได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” ปรากฏผลดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ ระบบงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

บทที่ ๓ ปัญหาและข้อจำกัดของกระบวนการงบประมาณในปัจจุบัน

บทที่ ๔ ข้อสังเกตในการการปรับกระบวนการงบประมาณ

บทที่ ๕ สรุปแนวทางการปรับกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการและอยู่ภายใต้ความผันแปรสูงทั้งภายในและภายนอกประเทศ การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาคน ให้มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เลือกใช้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องส่งเสริมการศึกษาทั้งในและนอกระบบเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในขณะเดียวกัน ก็จำเป็นต้องพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งจะนำไปสู่การก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ดังนั้น ในการดำเนินงานของรัฐบาล จะต้องเชื่อมโยง การพัฒนาคนกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมเข้าด้วยกัน และสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนางานทั้งสองด้านไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันในทุกมิติ อันจะนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากสภาพปัญหาดังกล่าว คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ได้มีมติที่ประชุมตั้งคณะทำงานศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ศึกษาความเชื่อมโยงการทำงานของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับภาพรวมของประเทศ ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษาและระบบงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรายงานผลการพิจารณาศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค พร้อมข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตต่อสภาผู้แทนราษฎร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความสำคัญและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑.๒.๒ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้วสังเคราะห์เป็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การจัดทำงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การพิจารณาอนุมัติและการใช้จ่ายงบประมาณมีความคุ้มค่า ไม่ซ้ำซ้อน โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติประชาชน

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ มุ่งศึกษาการดำเนินการในการศึกษาการจัดทำงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ศึกษาความเชื่อมโยงการทำงานของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับภาพรวมของประเทศ ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษาและระบบงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑.๔ วิธีการศึกษา

คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ได้ดำเนินการศึกษาโดยวิธีการประมวลข้อมูลจากเอกสารวิชาการ ข้อมูล ข้อเท็จจริงและข้อเสนอในการประชุมคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ และการประชุมของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

และได้รวบรวมข้อมูลจากการเชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่คณะกรรมาธิการได้ตั้งข้อสังเกตและข้อคิดเห็นไว้ โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑.๔.๑ ดำเนินการจัดการประชุม โดยเชิญหน่วยงานราชการ ภาครัฐที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๒ การจัดทำรายงานการศึกษา โดยประมวลข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จากการศึกษามาเรียบเรียงเป็นรายงานผลการพิจารณาศึกษา

๑.๕ กรอบการพิจารณา

ศึกษาวิเคราะห์จากการดำเนินการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Data) เช่น คำของบประมาณของหน่วยงานรับงบประมาณ เอกสารทางกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ เอกสารประกอบพิจารณาในการประชุม รายงานการประชุมของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ และคณะอนุกรรมาธิการศึกษาการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้น

๑.๖ ระยะเวลาในการศึกษา

กำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษา ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้วสังเคราะห์เป็นข้อสังเกต และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข เพื่อใช้ในการจัดทำ การพิจารณาอนุมัติ และการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ไม่มีความซ้ำซ้อน โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน

บทที่ ๒

ระบบงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

ด้านเศรษฐกิจจะต้องพัฒนาคนให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและภาคบริการเดิมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ และสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไม่เคยมีมาก่อน

ด้านสังคม จะต้องพัฒนาคนให้เชื่อมโยงกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น สังคมผู้สูงวัยที่จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากขึ้นซึ่งจะต้องมีการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและให้สามารถอยู่ร่วมกับคนวัยทำงานและเด็กได้ การเกิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) ที่มีการทำธุรกิจร่วมกันผ่านแพลตฟอร์ม เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างมีประสิทธิภาพ และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่ต้องจัดการของเสียจากการผลิตและการบริโภค วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม จะเข้ามามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากต่อสังคมในอนาคต นอกจากนี้เพื่อให้ประเทศสามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือ SDGs) การพัฒนาคนควบคู่ไปกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม จึงต้องดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่มีเป้าหมายร่วมกัน

ด้านชุมชน จะต้องพัฒนาคนเพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คุณภาพสินค้าและบริการของชุมชน ควบคู่ไปกับการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๑ การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การดำเนินงานด้านอุดมศึกษา ต้องมีเป้าหมายในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาด มีความสามารถในการเรียนรู้ และมีความสามารถในการปรับตัวไปกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยจะต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกัน การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและชุมชน การมีเสรีภาพในการให้ความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชาการ รวมถึงการดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่จะใช้ในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และการนำนวัตกรรมที่เกิดขึ้นไปขับเคลื่อนผลักดันสังคมและเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวต่อไป

การดำเนินการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม ต้องมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน ต้องเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน มีกลไกการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับนโยบาย ไปจนถึงระดับปฏิบัติ เช่น แนวทางการกำหนดโจทย์วิจัยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ ทั้งความต้องการของภาครัฐส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ภาคการผลิต ภาคบริการ ภาคสังคมและชุมชน กลไกการให้แรงจูงใจกับเอกชนในการลงทุนวิจัยและนวัตกรรม และกลไกการจูงใจให้นักวิจัยทำงานเพื่อตอบโจทย์ความต้องการ มิเช่นนั้นจะไม่สามารถขับเคลื่อนผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาคน

ประเทศต้องมีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน จำเป็นต้องลงทุนในการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง (Frontier Research) เช่น การวิจัยเกี่ยวกับอวกาศ โลก พลังงานรูปแบบใหม่ ซึ่งจะช่วยยกระดับความสามารถของบุคลากรให้กับประเทศในหลากหลายสาขา ทำให้ประเทศมีโครงสร้างของกำลังคนที่เข้มแข็ง สามารถรับการเปลี่ยนแปลงของกระแสเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูงจะก่อให้เกิดองค์ความรู้และความสามารถมากมายระหว่างทางในการทำวิจัย เช่น การพัฒนาวัสดุที่มีคุณสมบัติเฉพาะที่ต้องทำงานในสภาวะที่รุนแรงทั้งอุณหภูมิและแรงดัน การพัฒนาความสามารถในเรื่องการผลิตและการประกอบที่ต้องการความเที่ยงตรงและแม่นยำสูง การสั่งการและการควบคุมจากระยะไกลผ่านสภาพที่มีสนามแม่เหล็กสูงสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่สามารถนำมาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่องระหว่างการวิจัยเพื่อศึกษาเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง

การขับเคลื่อนการพัฒนาการอุดมศึกษา และวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ต้องอาศัยนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเป็นเอกภาพ เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มงานต่าง ๆ สอดคล้องกัน ซึ่งเป็นเหตุผลหลักในการควบรวมงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติงาน ทั้งสองภาคส่วนต้องการความคล่องตัว มีอิสระ ได้รับการกำกับดูแลตามภารกิจและบทบาทหลัก โดยมีตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงภารกิจ ไม่ยึดติดอยู่กับระบบราชการปกติที่ต้องการการกำกับที่เข้มงวด และการรายงานผลการดำเนินงานจำนวนมากในมิติที่ไม่ใช่ภารกิจและบทบาทหลักโดยตรง

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ได้มีการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยการจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้ควบรวมกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และหน่วยงานให้ทุน ๒ แห่ง คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เข้าไว้ด้วยกันภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และได้มีตั้งกลไกการบริหารสำคัญในระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้แก่

๑. มีการจัดตั้งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สภานโยบาย) มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและ พัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และพิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษา ในความรับผิดชอบของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๒. ให้มีสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สอวช.” ทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของสภานโยบาย และเสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งเสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๓. ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรียกโดยย่อว่า “กสว.” มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะต่อสภานโยบายในการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เสนอแนะกรอบวงเงินงบประมาณประจำปี ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศต่อสภานโยบาย เสนอระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม บริหารกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

๔. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรียกโดยย่อว่า “สกสว.” รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำเรื่องต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้แก่ จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ จัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ

๕. กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขึ้นในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

การวิจัย โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ ส่งเสริมให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศเป็นกลไกของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานอื่นของรัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาระดับชุมชนและพื้นที่

๖. ให้มีคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรียกโดยย่อว่า “กกอ.” มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะต่อสภานโยบายในการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ กำหนดแผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา แผนปฏิบัติการการพัฒนากำลังคนของประเทศและการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ เสนอแนะกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เสนอระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษา

๗. ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรียกโดยย่อว่า “กมอ.” มีหน้าที่ และอำนาจส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยคำนึงถึงประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา ตลอดจนความเป็นอิสระและความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง

๘. ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรียกโดยย่อว่า “สป.อว.” รับผิดชอบงานวิชาการและงานธุรการของ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา และมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำเรื่องต่าง ๆ เพื่อเสนอต่อ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้แก่ การจัดทำแผนด้านการอุดมศึกษา ส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ จัดการศึกษาตลอดชีวิต จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา และจัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษา

๙. กำหนดให้สามารถจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และส่งเสริมการผลิตกำลังคระดับสูงตามความต้องการของประเทศ ตามมาตรา ๔๗ ของพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งปัจจุบัน (ณ มีนาคม ๒๕๖๗) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อยู่ระหว่างการเสนอจัดตั้ง

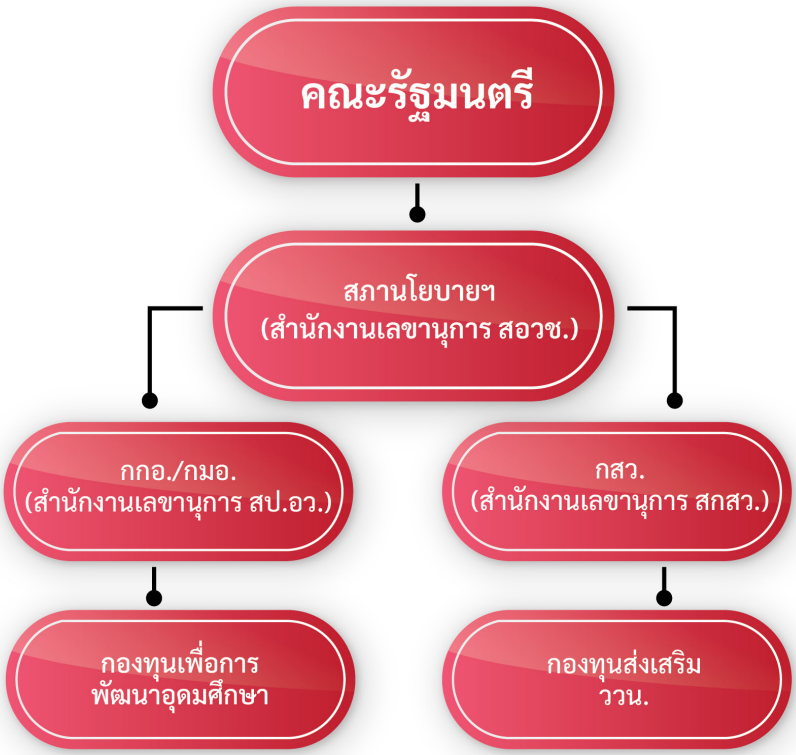

ภาพที่ ๑ โครงสร้างการบริหารของระบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๒.๒ ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

งบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้มีการจัดประเภทไว้ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

งบประมาณด้านการอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔๕ (๑) งบบุคลากรซึ่งเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง ให้สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวทำคำขอเสนอต่อสำนักงบประมาณโดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เต็มตามกรอบอัตรากำลังบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงแต่ละแห่ง

มาตรา ๔๕ (๒) งบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ รวมทั้งงบลงทุนอื่นที่ไม่ใช่งบลงทุนตาม (๓) ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงทำคำขอเสนอต่อสำนักงบประมาณโดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปหรืองบลงทุน แล้วแต่กรณี ให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง เพื่อให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาโดยต้องคำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

มาตรา ๔๕ (๓) งบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม

มาตรา ๔๕ (๔) การจัดสรรเงินเข้ากองทุนให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เมื่อมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา งบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๓) และ (๔) จะมีการจัดสรรผ่านกองทุนดังกล่าว

ทั้งนี้ เมื่อมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา งบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๓) และ (๔) จะมีการจัดสรรผ่านกองทุนดังกล่าว

งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๗ (๑) คำของบประมาณรายจ่ายประจำและรายจ่ายตามภารกิจของหน่วยงานที่มิใช่โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ให้เสนอต่อสำนักงบประมาณได้โดยตรง และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมแต่ละหน่วย

มาตรา ๑๗ (๒) คำของบประมาณเพื่อโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงการวิจัยและนวัตกรรม ให้เสนอต่อ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนด และให้คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาคำขอและผลการดำเนินการของหน่วยงานแต่ละหน่วยในปีที่ผ่านมาประกอบการจัดสรรเงินกองทุน ให้เป็นงบประมาณของหน่วยงานนั้น

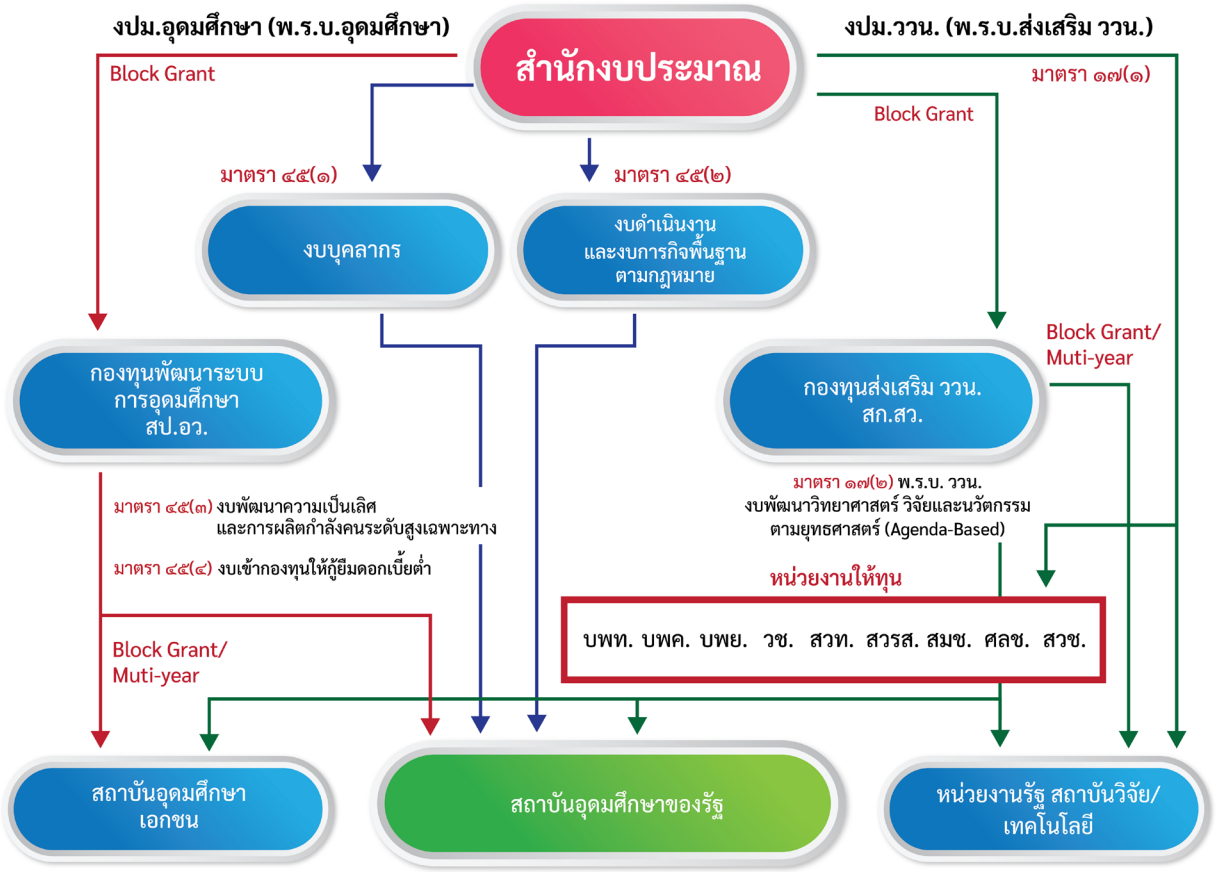

ภาพที่ ๒ ประเภทงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๒.๓ กระบวนการจัดทำงบประมาณในปัจจุบัน

ในแต่ละปีงบประมาณ จะมีการกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาและด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนที่สำนักงบประมาณจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๑ (๒) ให้สภานโยบายมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวง และงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศก่อนที่สำนักงบประมาณจะนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติในการจัดทำคำของบประมาณด้านการอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีกระบวนการแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา

ในกระบวนการจัดทำกรอบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะพิจารณาจากแนวโน้มจำนวนนักศึกษาและเป้าหมายการผลิตกำลังคนในแต่ละกลุ่มสาขา ข้อมูลแนวโน้มบุคลากรในสถาบันการอุดมศึกษา รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานและการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกำหนดกรอบงบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๑) (๒) และ (๓) ที่เหมาะสม เพื่อเสนอ คณะกรรมการการอุดมศึกษา พิจารณาเห็นชอบและคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะเสนอแนะและให้ความคิดเห็นต่อรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่สถาบันอุดมศึกษา ต่อจากนั้น รัฐมนตรีจะเสนอแนะกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาต่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สามารถเสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษา หลังจากนั้น สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ จึงนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

๒.๓.๒ การกำหนดกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กระบวนการจัดทำงบกรอบวงเงินประมาณด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เริ่มจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอต่อ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยรัฐมนตรีสามารถให้คำแนะนำแก่ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการพิจารณาคำของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ต่อจากนั้น คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะเสนอกรอบวงเงินด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต่อสภานโยบาย โดย สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สามารถเสนอความเห็นต่อสภานโยบายเกี่ยวกับกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วจะนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ทั้งนี้ในการประมาณการกรอบวงเงินด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ใช้หลักการ Impact-based Budgeting มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

๑) ประมาณการงบประมาณลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่จำเป็นสำหรับการบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนา ตามยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายการพัฒนาตามแผนแม่บทที่ ๒๓ ในประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง

๒) ประมาณการค่าใช้จ่ายด้าน R&D ทั้งหมดที่จำเป็น และงบประมาณ R&D ของภาครัฐ

๓) จากงบประมาณ R&D ของภาครัฐ คำนวณกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่จัดสรรผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยหักงบประมาณ ๑) เงินรายได้ภาครัฐและจากกองทุนอื่น ๆ ๒) เงินค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและ ๓) งบประมาณจากแผนงานอื่นๆ ที่ไม่ผ่านกองทุนส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ออกจากงบประมาณ R&D ของภาครัฐ

๒.๓.๓ การจัดสรรงบประมาณภายหลังจากการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๑๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกรอบวงเงินตามมาตรา ๑๑ (๒) แล้วในการเสนอขอจัดสรรงบประมาณด้านการอุดมศึกษา และงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) งบประมาณด้านการอุดมศึกษา ให้นายกรัฐมนตรีโดยข้อเสนอของรัฐมนตรีและคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย บุคคลซึ่งสภานโยบายมีมติแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวนไม่เกินสองคน ผู้แทนสำนักงบประมาณจำนวนไม่เกินสองคน เป็นกรรมการ และปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ และจะแต่งตั้งผู้แทนสำนักงบประมาณตามจำนวนที่เห็นสมควรเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้ ทำหน้าที่พิจารณาคำของบประมาณรายจ่ายประเภทงบลงทุนและงบเงินอุดหนุนในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในความรับผิดชอบของกระทรวงก่อนเสนอไปยังสำนักงบประมาณเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

(๒) งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้นายกรัฐมนตรีโดยข้อเสนอของคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย บุคคลซึ่งสภานโยบาย มีมติแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวนไม่เกินสองคน ผู้แทนสำนักงบประมาณจำนวนไม่เกินสองคนเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ และจะแต่งตั้งผู้แทนสำนักงบประมาณตามจำนวนที่เห็นสมควรเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้ ทำหน้าที่พิจารณาคำของบประมาณของกองทุนก่อนเสนอไปยังสำนักงบประมาณเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๗ (๓) และมาตรา ๑๘ (๑) รัฐมนตรีสามารถให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาในการพิจารณาคำของบประมาณรายจ่ายประเภทงบลงทุนและงบเงินอุดหนุนในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง และให้คำแนะนำแก่ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ในการพิจารณาคำของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานในระบบ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้

๒.๓.๔ กรอบวงเงินงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณด้านการอุดมศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

ตั้งแต่ปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๖ มีการจัดสรรงบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ไปแล้วทั้งสิ้น ๓๘๓,๘๔๖ ล้านบาท แบ่งเป็นงบประมาณด้านการอุดมศึกษา ๓๒๐,๘๔๖ ล้านบาท และงบประมาณด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๖๓,๐๐๐ ล้านบาท โดยงบประมาณด้านการอุดมศึกษาที่เสนอขอและที่ได้รับจัดสรร ค่อนข้างคงที่ ที่ ๑๐๖,๓๒๓ – ๑๐๗,๘๖๕ ล้านบาทต่อปี ซึ่งได้รับจัดสรรเกินกว่าร้อยละ ๙๐ ของงบประมาณที่เสนอขอ ส่วนงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่เสนอขอและที่ได้รับจัดสรร ค่อนข้างผันผวน โดยงบประมาณที่เสนอขออยู่ระหว่าง ๒๔,๔๐๐-๓๗,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ส่วนงบประมาณที่ได้รับจัดสรร อยู่ระหว่าง ๑๒,๕๔๔-๑๙,๙๑๖ ล้านบาทต่อปี โดยสัดส่วนที่ได้รับจัดสรรคิดเป็นเพียงร้อยละ ๓๔-๕๘ ของงบประมาณที่เสนอขอเท่านั้น และในปีงบประมาณ๒๕๖๗มีการเสนอของบประมาณด้านการอุดมศึกษา ๑๑๔,๙๗๐ ล้านบาท และงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๓๑,๑๐๐ ล้านบาท รวมเป็นกรอบวงเงินงบประมาณด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๑๔๖,๐๗๐ ล้านบาท ซึ่งงบประมาณด้านการอุดมศึกษาได้รับการจัดสรร ๑๐๘,๐๖๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๔ของงบประมาณที่เสนอขอ และงบประมาณด้าน ววน ได้รับการจัดสรร ๑๘,๕๘๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของงบประมาณที่เสนอขอ (ภาพที่ ๓) และในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ กรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้านการอุดมศึกษาตามข้อเสนอและความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา คือ ๑๐๘,๑๕๐ ล้านบาท และกรอบวงเงินงบประมาณประจำปีด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามข้อเสนอของ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม คือ ๔๒,๐๐๐ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรม ๓๗,๐๐๐ ล้านบาท และงบประมาณโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๕,๐๐๐ ล้านบาท

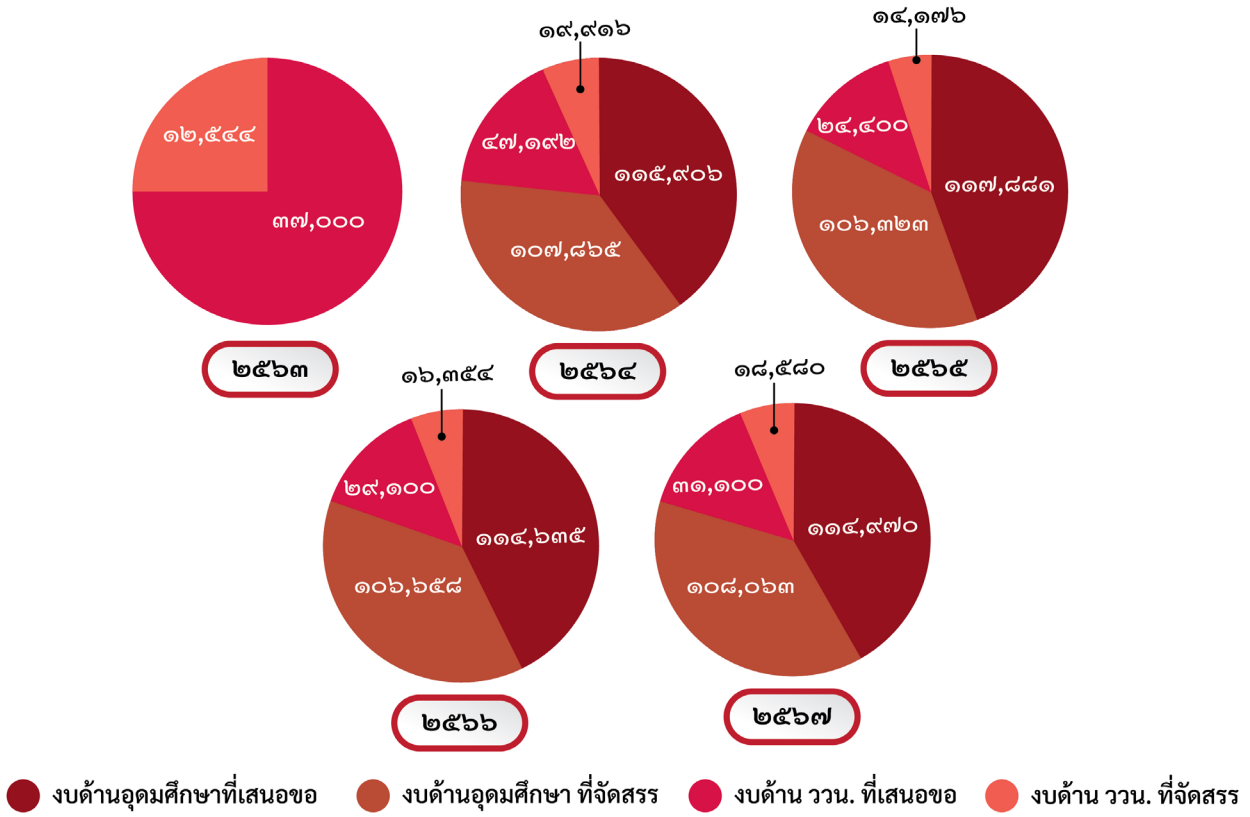

ภาพที่ ๓ การจัดสรรงบประมาณ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๗

๒.๔ ประเด็นวิพากษ์ระบบ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีวัตถุประสงค์หนึ่งเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการกำหนดทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยได้มีการจัดตั้งสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อกำกับนโยบายในภาพรวม และมี คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอแนะแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกรอบวงเงินงบประมาณ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งจัดสรรงบประมาณของกองทุน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทำหน้าที่เสนอแผนด้านการอุดมศึกษา และกรอบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และคณะกรรมการการอุดมศึกษา ยังมีการทำงานที่เชื่อมโยงกับสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติได้ไม่มากนัก ซึ่งหากสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ คณะกรรมการ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สามารถเชื่อมโยงกันได้ จะสามารถส่งต่อนโยบายมายังระบบการจัดสรรงบประมาณได้ดียิ่งขึ้น

๒. ตั้งแต่การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจนถึงปัจจุบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินการปฏิรูป ปรับเปลี่ยน และริเริ่มดำเนินภารกิจตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม หน่วยงานนโยบาย เช่น สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม อาจยังไม่ได้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างครบถ้วน เช่น ยังไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิเศษเฉพาะเรื่อง เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามมาตรา ๑๙ พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือการใช้อำนาจของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการกำกับทิศทางการทำงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนด้านการอุดมศึกษา และวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งหากหน่วยงานเหล่านี้สามารถดำเนินการเต็มศักยภาพโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายหรือกลไกของสภานโยบาย คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาประเทศได้ดีขึ้น

๓. กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้อำนาจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งในมุมการบริหารงบประมาณและการกำกับการดำเนินงานของหน่วยงานในระบบ แต่ในบางกรณี หน่วยงานจัดสรรงบประมาณมีการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นไปตามระเบียบของระบบราชการ ทำให้การขับเคลื่อนการทำงานไม่สามารถทำได้คล่องตัว หากหน่วยรับงบประมาณที่เดิมเคยได้รับเป็นเงินอุดหนุนและมีกฎระเบียบคล่องตัวกว่าแต่ไม่สามารถใช้ข้อได้เปรียบนั้นได้ แต่ต้องดำเนินการตามกฎเกณฑ์ของหน่วยงานจัดสรรงบประมาณหรือหน่วยงานให้ทุน

๔. กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลต่อปีเป็นจำนวนไม่มากนัก ในขณะที่แผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีแผนงานและ OKR จำนวนมาก ทำให้งบประมาณที่จัดสรรไปในแต่ละแผนงานมีจำนวนไม่มากนัก ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดผลกระทบขนาดใหญ่ ซึ่งหากแผนวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม มุ่งเน้นไปในประเด็นใหญ่ ๆ ที่ก่อให้เกิดผลกระทบขนาดใหญ่ อาจทำให้งบประมาณที่ลงไปสู่ประเด็นนั้น ๆ เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง และควรปรับการจัดสรรงบประมาณเป็นแบบ multiyear budgeting เพื่อให้สามารถวางแผนงานได้ต่อเนื่อง

๕. ในการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย

และนวัตกรรม ควรพิจารณาและทำงานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในการจัดทำกรอบงบประมาณด้านการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล รวมถึงแนวโน้มความต้องการกำลังคนของประเทศ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มจำนวนบัณฑิตในสาขาที่ขาดแคลน ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการพิจารณาตัดลดงบประมาณในส่วนของค่าใช้จ่ายบุคลากรและงบดำเนินการในการผลิตสาขาที่มีจำนวนมากเกินความจำเป็น

๖. ระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประกอบด้วยหน่วยงานหลายระดับ บุคคลภายนอกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิจัย อาจยังไม่เข้าใจองค์ประกอบของระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดีนัก บางกรณีอาจติดต่อหน่วยงานที่มีภารกิจและความเชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงควรสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท โครงสร้าง และภารกิจหน้าที่ ของหน่วยงานในระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานในระบบทุกระดับ ซึ่งจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเชื่อมโยงการทำงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้องและง่ายขึ้น

๗. บทบาทภารกิจของหน่วยบริหารและจัดการทุนทั้ง ๙ หน่วย ยังมีความทับซ้อนกัน รวมไปถึงการแบ่งบทบาทตามระดับการพัฒนาเทคโนโลยี (TRL) ทำให้ภาคส่วนผู้ใช้ประโยชน์ ที่ไม่ได้มีความคุ้นชินกับระบบการให้ทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกิดความสับสนและอาจส่งผลให้การยื่นข้อเสนอโครงการไม่ตรงกับบทบาทของหน่วยบริหารจัดการทุนและอาจถูกปฏิเสธการขอรับทุนได้

๘. หน่วยบริหารและจัดการทุนในปัจจุบันยังขาดความเชี่ยวชาญในประเด็นที่รับผิดชอบ และมีวิธีการบริหารจัดการทุนที่ยังไม่คล่องตัว มีความล่าช้า มีเงื่อนไขและแบบฟอร์มจำนวนมาก รวมถึงกระบวนการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินโครงการยังติดกับผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดิม

๙. ระบบและกลไกในการจัดทำคำขอและการจัดสรรงบประมาณวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ยังเป็นแบบปีต่อปีตามปฏิทินงบประมาณของสำนักงบประมาณ ซึ่งต้องส่งคำขอล่วงหน้า ๒ ปี พร้อมทั้งระบุหน่วยรับงบประมาณ และเมื่อกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับงบประมาณ ก็ต้องจัดสรรตามคำขอรายโครงการให้แก่หน่วยรับงบประมาณ ทำให้คุณสมบัติของการเป็นทุนหมุนเวียนของกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หายไป ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้สามารถบริหารจัดการงบประมาณในลักษณะ rolling budget ได้ ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นที่ระดับทุนหมุนเวียน แต่สามารถเอื้อให้เกิดขึ้นในระดับของหน่วยบริหารและจัดการทุนได้ โดยมีกองทุน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็น Buffer ซึ่งอาจต้องมีการปรับกฎเกณฑ์และวิธีการติดตามการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกัน

๑๐. ในการจัดสรรงบประมาณไปยังหน่วยรับงบประมาณ บางกรณีหัวหน้าโครงการได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการหลังจากที่กองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดสรรให้หน่วยงาน ๓-๖ เดือน ทำให้มีการเบิกจ่ายล่าช้า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมควรมีการหารือกับหน่วยงานที่เป็นหน่วยรับงบประมาณ เพื่อทำความเข้าใจต่อระเบียบในการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดสรรและเบิกจ่ายงบประมาณทั้งจากกองทุนไปยังหน่วยรับงบประมาณและจากหน่วยรับงบประมาณไปยังหัวหน้าโครงการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๑๑. นักวิจัยบางคนยังไม่เข้าระบบงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และความเชื่อมโยงของแหล่งทุนต่าง ๆ อย่างแท้จริง ทำให้หาช่องทางขอทุนที่คิดว่าได้รับการสนับสนุนง่ายกว่า จึงอาจทำให้โครงการไม่ตรงวัตถุประสงค์ของประเภททุน และอาจขอทุนจากหลายแหล่งพร้อมกัน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของโครงการ

๑๒. ปัจจุบันการสนับสนุนทุนวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นใหม่มีจำนวนไม่มาก รวมถึงหน่วยบริหารและจัดการทุนมุ่งเน้นการสนับสนุนการวิจัยในบางสาขาโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้นักวิจัยสาขาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีโอกาสได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยน้อย

บทที่ ๓
ปัญหาและข้อจำกัดของกระบวนการงบประมาณในปัจจุบัน

การปฏิรูประบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตไปบางส่วน เช่น การกระจัดกระจายของงบประมาณและโครงการวิจัย การกลั่นกรองงบประมาณและโครงการวิจัยและกระบวนการจัดทำงบประมาณล่วงหน้า แต่ทั้งนี้ก็ยังมีประเด็นที่สามารถพัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

๓.๑ ความเชื่อมโยงการทำงานของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับภาพรวมของประเทศ

๑. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการสำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและโครงการ Flagship ของแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แตกต่างกัน

แม้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและนวัตกรรม จะมีทิศทางของเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่เกณฑ์การพิจารณาโครงการสำคัญของแผนแม่บทฯ กับการพิจารณาโครงการ Flagship ของกองทุน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แตกต่างกัน ทำให้โครงการที่เป็นโครงการสำคัญของแผ่นแม่บทด้านการวิจัยและนวัตกรรม ไม่ได้รับงบประมาณจากกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยในแต่ละปี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จะให้มีกระบวนการทบทวนห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (Final Value chain Thailand: FVCT) ที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย และระบุปัจจัย/ประเด็นที่ต้องเร่งขับเคลื่อนการดำเนินการสำหรับแต่ละปีงบประมาณ เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำข้อเสนอโครงการให้สอดคล้องกับ FVCT โดยหน่วยงานรัฐที่ต้องการนำเสนอโครงการสำคัญ ต้องยื่นข้อเสนอเข้าระบบ eMENSCR หลังจากนั้นเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทประเด็นที่๒๓(สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ จะพิจารณาประเมินให้คะแนนข้อเสนอโครงการฯ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

๑) โครงการสอดคล้องกับปัจจัยและองค์ประกอบของห่วงโซ่คุณค่าของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่เลือกมา และโครงการสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการ XYZ

๒) ความจำเป็นต้องมีโครงการนี้

๓) โครงการเป็นการจัดทำบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (ไม่ใช่การกล่าวอ้าง)

๔) โครงการมีวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์เป็นองค์ประกอบที่ชัดเจนสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของโครงการอย่างเป็นรูปธรรม

๕) โครงการมีรายละเอียดแผนการดำเนินงานและกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นไปได้จริง และส่งผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างแท้จริง

๖) โครงการมีตัวชี้วัดที่สามารถชี้และวัดความสำเร็จของเป้าหมายโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรม

๗) โครงการไม่เป็นการจัดตั้งกองทุนและคณะกรรมการ/การจัดตั้งหน่วยงาน/การปรับปรุง ซ่อมแซม ก่อสร้างอาคารสำนักงาน/การจัดซื้อครุภัณฑ์ หากเป็นต้องส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

นอกจากนั้น สำนักงบประมาณจะพิจารณาความเหมาะสมของงบประมาณ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

๑) ความพร้อมของโครงการและความเห็นชอบจากเจ้าของแผนบูรณาการ

๒) รายละเอียดประกอบการพิจารณาอื่น ๆ

๓) การพิจารณาบทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

๔) การดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เมื่อโครงการผ่านคัดเลือกตามเกณฑ์ข้างต้น และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะรัฐมนตรีตามลำดับ ว่าเป็นโครงการสำคัญ หน่วยงานรัฐสามารถส่งคำของบประมาณมายัง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานมูลฐานตามพันธกิจของหน่วยรับงบประมาณ (Fundamental Fund: FF) จากกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือขอรับทุนสนับสนุนงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Fund: SF) จากหน่วยงานให้ทุน (PMU) ตามความสอดคล้องของแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ PMU นั้น ๆ ได้รับมอบหมาย โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกโครงการสำหรับการสนับสนุนตาม Fundamental Fund ดังนี้

๑) ตอบสนองต่อพันธกิจ หรือยุทธศาสตร์การวิจัยของหน่วยงาน และตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ
๒) พัฒนาศักยภาพพื้นฐานหรือมูลฐานด้านการวิจัยของหน่วยงานให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น
๓) มีศักยภาพและต่อยอดสู่การวิจัย Strategic Fund และพันธกิจของหน่วยงานได้ในอนาคต
๔) จัดลำดับความสำคัญในระดับโครงการตามคุณภาพและศักยภาพในการส่งมอบผลผลิต
๕) ผ่านกระบวนการพิจารณาจากหน่วยงาน หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก
๖) งบประมาณของโครงการมีความคุ้มค่าและเหมาะสม

จากเกณฑ์ของทั้ง ๒ หน่วยงานข้างต้น พบว่า มีเกณฑ์ในการคัดเลือกบางรายการที่แตกต่างกัน เช่น ในการพิจารณาโครงการตามงบประมาณ FF นั้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะพิจารณาว่าโครงการนั้น ๆ สามารถเพิ่มศักยภาพพื้นฐานหรือมูลฐานด้านการวิจัยของหน่วยงานให้มีความเข็มแข็งขึ้น และมีศักยภาพในการต่อยอดสู่การวิจัย Strategic Fund ในขณะที่โครงการสำคัญของแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ จะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ และกลุ่มเป้าหมายผู้รับประโยชน์เป็นองค์ประกอบที่ชัดเจน สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของโครงการอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งทำให้บางโครงการที่ผ่านการพิจารณาว่าเป็นโครงการสำคัญตามแผนแม่บทฯ แต่ไม่ใช่โครงการวิจัยและพัฒนา ไม่สามารถของบประมาณจากกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้

๒. กระบวนการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานผ่านระบบต่าง ๆ ทั้งระบบ eMENSCR ของ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และระบบ NRIIS ของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ปัจจุบัน หน่วยงานภาครัฐที่ทำโครงการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ต้องรายงานผลการดำเนินงานผ่านทั้งระบบ eMENSCR และระบบ NRIIS ทำให้เป็นภาระของหน่วยงานที่ต้องรายงานหลายครั้ง หากมีการเชื่อมโยงระบบทั้งสองแบบอัตโนมัติ หน่วยงานจะสามารถรายงานเพียงจุดเดียว ลดภาระในการรายงานผลการดำเนินการได้ ซึ่งการเชื่อมโยงทั้ง ๒ ระบบเข้าด้วยกัน โครงการนั้น ๆ ควรมีตัวชี้วัดเดียวกัน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกันได้ซึ่งหากสามารถเชื่อมโยงแผนแม่บท ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและนวัตกรรม และแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ อาจสามารถเชื่อมโครงการและตัวชี้วัด รวมถึงเชื่อมระบบ eMENSCR และ NARIIS ได้อย่างไร้รอยต่อ

๓.๒ ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา

๑. ไม่มีการจัดสรรงบประมาณงบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทาง

งบประมาณงบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ ตามมาตรา ๔๕ (๓) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งเป็นการจัดสรรงบประมาณ

ในส่วนนี้ จะเป็นการบริหารงบประมาณจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการดำเนินการในลักษณะโครงการขนาดใหญ่ที่มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา เพื่อมาดูแลงบประมาณดังกล่าวเพื่อให้การบริหารงบประมาณและส่งมอบผลสัมฤทธิ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. การจัดสรรงบประมาณงบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ ตามมาตรา ๔๕ (๒) เป็นการ Bottom up จากสถาบันอุดมศึกษา

ในการของบประมาณงบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ ตามมาตรา ๔๕ (๒) สถาบันอุดมศึกษาต้องขอจากสำนักงบประมาณโดยตรง โดยความเห็นชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่ในทางปฏิบัติสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่สามารถให้ความเห็นหรือเปลี่ยนแปลงได้มากนัก ซึ่งอาจทำให้ทิศทางการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ

๓. การจัดสรรงบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๑) และ (๒) เป็นการจัดสรรแบบ Supply-sided Financing

การจัดสรรงบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๑) และ (๒) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา เป็นการจัดสรรตามรายการค่าใช้จ่ายของสถาบันการอุดมศึกษา ซึ่งอาจไม่ได้สะท้อนถึงประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงาน และคุณภาพในการผลิตกำลังคน และอาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ หากสามารถปรับเป็นการจัดสรรแบบ Demand-sided Financing ที่ตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ จะทำให้การผลิตกำลังคนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๓ ระบบงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่ได้รับการจัดสรรตามกรอบงบประมาณที่เสนอขอ

ในการเสนองบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นั้น สภานโยบายจะเสนอกรอบวงเงินงบประมาณเพื่อให้ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบก่อนจะเสนอไปที่สำนักงบประมาณเพื่อพิจารณากำหนด Pre-ceiling ตามความเหมาะสม ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณไม่เป็นไปตามกรอบวงเงินงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ประมาณการไว้ ทำให้งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นงบลงทุนของประเทศ ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่แน่นอนในแต่ละปี (ภาพที่ ๓) ซึ่งจะเป็นการยากที่จะบรรลุเป้าหมายการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่แผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนดไว้ร้อยละ ๒ ของ GDP ภายในปี ๒๕๗๐ และยุทธศาสตร์ชาติกำหนดไว้ร้อยละ ๒ ของ GDP ภายในปี ๒๕๘๐

๒. การเสนอของบประมาณของกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต้องเสนอรายละเอียดโครงการ

ในขั้นตอนการเสนอของบประมาณ Pre-ceiling ของกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมนั้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมต้องเสนอเป็นรายโครงการ และต้องทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเป็นรายโครงการ รวมถึงต้องระบุหน่วยรับงบประมาณล่วงหน้า ๒ ปี เพื่อให้สำนักงบประมาณและรัฐสภาพิจารณา ซึ่งการดำเนินงานลักษณะนี้ ไม่ใช่แนวทางที่ควรใช้สำหรับการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ต้องการความยืดหยุ่นและความต่อเนื่อง เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากจัดสรรงบประมาณจริงโดยยึดตามรายละเอียดที่เสนอตอน Pre-ceiling จะทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการได้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

๓. การเสนอของบประมาณจะต้องมีการดำเนินการเสนอในลักษณะเป็นงบประมาณรายปี

การเสนอของบประมาณจะต้องมีการดำเนินการเสนอในลักษณะเป็นงบประมาณรายปี ไปยังสำนักงบประมาณ เพื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณางบประมาณตามปฏิทินงบประมาณของประเทศ การชี้แจงงบประมาณยังดำเนินการแบบปีต่อปี ทั้งที่แผนวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เป็นแผนสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง ๕ ปี ซึ่งแนวปฏิบัติที่ใช้ทั่วไปในต่างประเทศ เช่น สหราชอาณาจักรมีการกำหนดงบประมาณแบบ commit ระยะยาว ๓ ปี ผ่าน UK Research and Innovation (UKRI) หรือประเทศสิงคโปร์มีกำหนดกรอบงบประมาณการวิจัยตามแผน Research and Innovation Enterprise Plan (RIE) เป็นระยะยาว ๕ ปี โดยจัดสรรผ่าน National Research Foundation (NRF) เป็นต้น

๔. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่สามารถกำกับการบริหารและทิศทางการดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุน

ในการบริหารและกำกับทิศทางการดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) มีคณะกรรมการอำนวยการของแต่ละ PMU ทำหน้าที่กำกับทิศทางการทำงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่สามารถกำกับการบริหาร และทิศทางการดำเนินงานและเป้าหมายของ PMU ได้ชัดเจน โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทำได้เพียงติดตามข้อมูลและประเมินผล ซึ่งมักจะเกิดภายหลังการใช้งบประมาณไปแล้วไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันท่วงที จึงควรมีผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นองค์ประกอบหรือเข้าร่วมในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการ (Board) ของ PMU

บทที่ ๔
ข้อสังเกตในการปรับกระบวนการงบประมาณ

๔.๑ ข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีในการการปรับกระบวนการงบประมาณด้านการอุดมศึกษา

๔.๑.๑ ในการของบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่นซึ่งเป็นงบประจำ ตามมาตรา ๔๕ (๒) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาความเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสถาบันอุดมศึกษามีทิศทางการพัฒนาสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ โดยขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนด้านการอุดมศึกษาก่อนที่สถาบันอุดมศึกษาจะเสนอของบประมาณจากสำนักงบประมาณ นอกจากนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรเสนอหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม โดยจูงใจให้สถาบันอุดมศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการกำลังคนของประเทศ และสอดคล้องกับแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา และควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษา มีระยะเวลาเพียงพอในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แต่ละสถาบันอุดมศึกษา

๔.๑.๒ คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาและสำนักงบประมาณ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการกำลังคนของประเทศและสอดคล้องกับแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ และแผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา โดยให้มีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ซึ่งแต่เดิมพิจารณาจากตามรายการค่าใช้จ่าย ไปสู่การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนองต่ออุปสงค์ ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์สัญญาณความต้องการกำลังคน การกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนองต่ออุปสงค์ การจัดทำระบบข้อมูลการอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณสนองต่ออุปสงค์ และการคำนวณงบประมาณอุดหนุนรายหัว (Unit Cost Subsidy) ที่สะท้อนต้นทุนมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยในระยะแรกอาจเริ่มต้นจากการพัฒนากำลังคนบางสาขาและเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป

๔.๑.๓ สภานโยบาย โดยการเสนอความเห็นจาก สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรกำหนดแผนด้านการอุดมศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนของประเทศ อันสอดคล้องกับทิศทางของนโยบายเพื่อการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานของระบบการคาดการณ์ความต้องการกำลังคนในแต่ละสาขาอาชีพในอนาคต พร้อมทั้งวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาปัจจุบันกับแนวโน้มในอนาคตหลังจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตรดังกล่าวของสถาบันอุดมศึกษาว่าสอดคล้องต่อความต้องการกำลังคนของประเทศหรือไม่อย่างไร

๔.๑.๔ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรกำกับ ติดตาม แผนปฏิบัติการการอุดมศึกษา แผนปฏิบัติการการพัฒนากำลังคนของประเทศ และการจัดการศึกษาตลอดชีวิตของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน

๔.๑.๕ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ควรพัฒนาฐานข้อมูลการอุดมศึกษา พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ โดยผ่านการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผล การจัดเก็บ การเชื่อมโยง เพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการตัดสินใจของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษา ข้อมูลดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงาน

ด้านอุดมศึกษา สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของแต่ละหลักสูตรของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิเช่น รายได้ สัดส่วนการทำงานตรงสายงานที่หลักสูตรสอน หรือสัดส่วนความสามารถการชำระคืนหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา ภายหลังจบการศึกษาในแต่ละระยะเวลาหลังจบการศึกษา ๑, ๓, ๕ ปี รวมถึงข้อมูลความต้องการและการเปิดรับการจ้างงานในแต่ละสายงาน เป็นต้น

๔.๑.๖ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมหรือสภานโยบายควรเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้เชื่อมโยงระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานรัฐกับฐานข้อมูลการอุดมศึกษา หรือกำหนดเป็นกฎกระทรวง ตามมาตรา ๔๓ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ เช่น ข้อมูลรายได้จากกรมสรรพากร ข้อมูลประเภทการทำงานจากกองทุนประกันสังคม ข้อมูลการชำระคืนหนี้จากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นต้น เพื่อความแม่นยำและครอบคลุมของข้อมูลในฐานข้อมูลการอุดมศึกษา

๔.๑.๗ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและสำนักงบประมาณควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณจูงใจให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานรัฐและเอกชนพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต (Upskill/Reskill) เพื่อพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการใช้งานจริงและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บนแพลตฟอร์ม Thailand Massive Open Online Course (Thai MOOC) ที่สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนดมาตรฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างแพลตฟอร์มกันได้ เพื่อรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณด้านการอุดมศึกษา

๔.๒ ข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีในการการปรับกระบวนการงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๔.๒.๑ การจัดสรรงบประมาณวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีเป้าหมายการลงทุนที่ชัดเจนและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องสอดคล้องและมีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในนโยบายระดับประเทศ และอุตสาหกรรมเป้าหมายตามนโยบายระดับประเทศ เช่น เป้าหมายการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมร้อยละ ๒ ของ GDP ภายในปี ๒๕๗๐ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยบริหารจัดการ และต้องมีกระบวนการติดตามและประเมินผลอย่างเข้มข้น ทั้งนี้ งบประมาณ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรถูกจัดสรรเป็นก้อน (Block grant) ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และเป็น Multiyear เพื่อให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมสามารถจัดทำคำของบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ติดอยู่ภายใต้ปฏิทินการจัดทำงบประมาณประจำปี ที่เปิดรับคำของบประมาณปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งทำให้การยื่นคำขอและดำเนินการโครงการวิจัยเปลี่ยนแปลงไม่ได้รวดเร็วเพียงพอต่อสถานการณ์จริง โดยสภานโยบาย โดยการเสนอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้การจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม สามารถมีการผูกพันงบประมาณมากกว่าหนึ่งปีงบประมาณได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทจริงและมาตรฐานสากลของการวิจัยและนวัตกรรม โดยรัฐสภาอาจให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำเสนอแผนลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ระยะ ๓-๕ ปี ที่มีเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของแผนงานสำคัญ (Flagship) ชัดเจน ซึ่งควรจัดสรรเป็นงบผูกพันข้ามปี โดยกองทุนจะต้องรายงานความก้าวหน้าและโอกาส ที่จะบรรลุผลภายในระยะเวลาตามแผนต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทุกปี เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในระยะต่อไป ทั้งนี้ ในแต่ละปี อาจมีการขอปรับปรุงแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยให้สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

๔.๒.๒ สำนักงบประมาณต้องจัดสรรงบประมาณให้กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เสนอไปยังสำนักงบประมาณ และตามกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ ตามที่สภานโยบาย ตามมาตรา ๕๕ (๒) พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๒.๓ สภานโยบาย โดยการเสนอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม หรือ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรกำหนดแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศโดยเน้นพุ่งเป้าไปที่การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ปัญหาและทิศทางการพัฒนาของประเทศ เพื่อสร้างงานวิจัยที่มีผลลัพธ์ขนาดใหญ่ที่สามารถวัดผลลัพธ์และต่อยอดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้มากขึ้น แทนที่การกระจายงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมไปในหลากหลายด้านจนไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ขนาดใหญ่จากงานวิจัยและนวัตกรรมได้

๔.๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรเปิดเผยรายการคำของบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีการยื่นคำของบประมาณ และมีการให้ข้อเสนอแนะตอบกลับสำหรับคำของบประมาณที่ไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมและนักวิจัย สามารถศึกษาและเข้าใจหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณได้

๔.๒.๕ เพื่อให้แผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรหารือกับ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อหาแนวทางในการให้ทำให้แผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนา สอดคล้องกัน ซึ่งจะทำให้โครงการสำคัญของแผนแม่บทฯ สอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม สามารถได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีตัวชี้วัดเดียวกัน สามารถเชื่อมโยงระบบ eMENSCR และ NRIIS ได้ โดยสามารถส่งข้อมูลจากระบบ NRIIS เข้าระบบ eMENSCR ได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งในทางปฏิบัติแต่ละปี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะส่งร่าง Value chain และ factor ภายใต้แผนแม่บท ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและนวัตกรรม ให้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะมีการจัด Workshop หน่วยงานเจ้าภาพ ซึ่งจะมีการนำเสนอ Final Value Chain Thailand หลังจากนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะส่งสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ วช. ในขั้นตอนนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถแก้ไขให้ร่าง Value chain และ factor สอดคล้องกับแผน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ ซึ่งจะทำให้แผนแม่บท ประเด็นที่ ๒๓ การวิจัยและนวัตกรรม มีความสอดคล้องกับแผน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมากขึ้น และสามารถเชื่อมโยงตัวชี้วัดได้ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรนำเกณฑ์ในการพิจารณาโครงการสำคัญของแผนแม่บทไปพิจารณาร่วมกับการจัดสรรงบประมาณ FF ด้วย

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรเร่งรัดให้มีการพัฒนาฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีประสิทธิภาพต่อการค้นหา สนับสนุน และต่อยอดงานวิจัยที่ได้จัดทำเสร็จสมบูรณ์แล้วให้มีการพัฒนาต่อไปได้ดียิ่งขึ้น

๔.๒.๖ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรกำหนดเป้าหมายการวัดผลลัพธ์ ที่การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปเกิดการใช้ประโยชน์ได้จริง เช่น มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากผลงานวิจัยและนวัตกรรม, สัดส่วนการต่อยอดผลงานนวัตกรรมต้นแบบ (Prototype) ไปสู่การดำเนินการในเชิงธุรกิจได้จริง และสัดส่วนการพัฒนานวัตกรรมต้นแบบที่สำเร็จต่อการลงทุนในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น และนวัตกรรมให้สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๔.๒.๗ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีส่วนร่วมในการกำกับการบริหารงบประมาณกองทุน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ส่งไปให้กับ PMU เพื่อให้เกิดความสอดคล้องของแนวคิด วัตถุประสงค์และเป้าหมาย คล้ายกรณีที่สำนักงบประมาณมีผู้แทนเป็นกรรมการของหน่วยงาน โดยขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้มีผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในคณะกรรมการบริหารของ PMU ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือการเชิญเข้าร่วมการประชุมทุกครั้ง รวมไปถึงการร่วมประชุมในระดับนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

๔.๒.๘ PMU หรือ หน่วยงานให้ทุนภายใต้ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมควรกำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ในการให้ทุนพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในอุตสาหกรรมเป้าหมายตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศเพื่อรองรับการสร้างนวัตกรรมต้นแบบ สอดคล้องอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ

๔.๒.๙ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ควรปรับบทบาทศูนย์วิจัยภายใน สวทช. ให้มีศูนย์วิจัยในด้านที่สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ในการให้ทุนพัฒนา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในอุตสาหกรรมเป้าหมายตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ยกเว้นกรณีที่มีสถาบันวิจัยของรัฐที่เน้นในอุตสาหกรรมเป้าหมายเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว เพื่อให้มีการลงทุนในเครื่องมือและอุปกรณ์วิจัยที่ทันสมัย และมีบริการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่มีศักยภาพสำหรับพัฒนานวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายและต่อยอดโอกาสทางธุรกิจได้จริง

๔.๒.๑๐ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลรายการเครื่องมือ อุปกรณ์ ของสถาบันวิจัยทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อให้นักวิจัยที่ต้องการจะขอทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อพัฒนานวัตกรรมต้นแบบ สามารถประเมินต้นทุนและวิธีพัฒนานวัตกรรมได้สะดวกและสำเร็จในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมได้ดีขึ้น

๔.๒.๑๑ สภานโยบาย โดยการเสนอความเห็นจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกันระหว่างภาคเอกชนและสถาบันวิจัยและสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อให้สถาบันวิจัยและสถาบันอุดมศึกษาเกิดการเรียนรู้และเท่าทันการพัฒนาของเทคโนโลยีในภาคธุรกิจจริง โดยให้สิทธิประโยชน์พิเศษ เช่น มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมในการที่ภาคเอกชนใช้บริการ จ้างวิจัย หรือใช้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์วิจัยของสถาบันวิจัยหรือสถาบันอุดมศึกษา โดยให้ภาคเอกชนสามารถลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลได้เพิ่มเติมจากมาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากค่าใช้จ่ายในการลงทุนวิจัยของภาคเอกชนเอง เพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้ภาคเอกชนร่วมมือกับสถาบันวิจัยหรือสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น

๔.๒.๑๒ สภานโยบายโดยการเสนอความเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรเสนอ

ให้คณะรัฐมนตรีมีมติสนับสนุนการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมที่พัฒนาต้นแบบ (Prototype) สำเร็จแล้ว ให้เกิดการลงทุนต่อยอดและนำไปสู่การดำเนินการในทางธุรกิจ (Commercial) เช่น

๑) มาตรการประกวดผลงานวิจัยและนวัตกรรม (Pitching Day) เพื่อให้นักลงทุนหรือผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ ได้พบนักวิจัยและเห็นผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่พัฒนาต้นแบบสำเร็จแล้ว และนำไปสู่การร่วมลงทุนต่อยอดและนำไปสู่การดำเนินการในทางธุรกิจต่อไปได้มากขึ้น

๒) มาตรการสนับสนุนเงินลงทุนในระยะเริ่มต้น (Matching Fund) เพื่อให้มีเงินลงทุนภาครัฐสมทบเพิ่มเติมกับภาคเอกชน ในการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในช่วงเริ่มต้นจากขั้นตอนพัฒนาจากนวัตกรรมต้นแบบไปสู่ขั้นตอนการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมที่ต้องการเงินลงทุนที่สูงและมีความเสี่ยงสูง

๔.๒.๑๓ สภานโยบาย โดยการเสนอความเห็นจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม หรือ สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ควรเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติสนับสนุนการสร้างตลาดและความต้องการใช้ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่พร้อมดำเนินการในทางธุรกิจ โดยให้สิทธิประโยชน์พิเศษ เช่น

๑) มาตรการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (Public Strategic Procurement) โดยนำสินค้าหรือบริการผลงานวิจัยและนวัตกรรมขึ้นเป็นบัญชีนวัตกรรม โดยสำนักงบประมาณ และระเบียบจัดซื้อจัดจ้าง กรมบัญชีกลาง

๒) มาตรการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือ ลดหย่อนภาษีบุคคลธรรมดา (เช่น ช็อปดีมีคืน) ในการซื้อสินค้าหรือบริการผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยกรมสรรพากร

๓) มาตรการเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มคืน เพื่อเป็นส่วนลดในการซื้อสินค้าหรือบริการผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยกรมสรรพากร

๔) มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับการลงทุนหรือใช้ผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

๕) มาตรการช่วยค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อลงทุนหรือใช้ผลงานวิจัยและนวัตกรรม โดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

๖) มาตรการสนับสนุนส่งออกสินค้าหรือบริการผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่อยู่ในบัญชีนวัตกรรม นำโดยทีมไทยแลนด์ของกระทรวงต่างประเทศ ร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์และกระทรวงอุตสาหกรรม

บทที่ ๕

สรุปแนวทางการปรับกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประเด็น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางการปรับกระบวนการงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
ความเชื่อมโยงการทำงานของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกับภาพรวมของประเทศ		
เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการสำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและโครงการ Flagship ของแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแตกต่างกัน	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น(๒๓)การวิจัยและนวัตกรรมไม่สอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีตัวชี้วัดต่างกัน อีกทั้งเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการสำคัญของแผนแม่บทฯ กับการพิจารณาโครงการ Flagship ของกองทุน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แตกต่างกัน ทำให้โครงการที่เป็นโครงการสำคัญของแผ่นแม่บทด้านการวิจัยและนวัตกรรม ไม่ได้รับงบประมาณจากการองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยแลนวัตกรรม สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติและ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้หารือกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อหาแนวทางในการให้ทำให้แผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนาสอดคล้องกัน โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จะพิจารณาปรับแก้ไข Value chain และ Factor ของแผนแม่บทฯ ในแต่ละปี ให้สอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งจะทำให้โครงการสำคัญของแผนแม่บทฯ สอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สามารถได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีตัวชี้วัดเดียวกัน สามารถเชื่อมโยงระบบ eMENSCR และ NRIIS ได้ โดยสามารถส่งข้อมูลจากระบบ NRIIS เข้าระบบ eMENSCR ได้โดยอัตโนมัติ

ประเด็น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางการปรับกระบวนการงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
กระบวนการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานผ่านระบบต่าง ๆ ทั้งระบบ eMENSCR ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และระบบ NRIIS ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	หน่วยงานภาครัฐต้องรายงานผลการดำเนินงานผ่านทั้งระบบ eMENSCR และระบบ NRIIS ทำให้เป็นภาระของหน่วยงานที่ต้องรายงานหลายครั้ง	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อยู่ระหว่างหารือกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเชื่อมโยงระบบ eMENSCR และระบบ NRIIS
ระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา		
ไม่มีการจัดสรรงบประมาณงบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศตามมาตรา ๔๕ (๓) พ.ร.บ. การอุดมศึกษา	ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งเป็นการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ จะเป็นการบริหารงบประมาณจำนวนมาก จำเป็นต้องดำเนินการในลักษณะโครงการขนาดใหญ่ที่มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเพื่อมาดูแลงบประมาณดังกล่าว	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ อยู่ระหว่างเสนอการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา
การจัดสรรงบประมาณงบดำเนินงานและงบรายจ่ายอื่น ซึ่งเป็นงบประจำ ตามมาตรา ๔๕ (๒) เป็นการ Bottom up จากสถาบันอุดมศึกษา	สถาบันอุดมศึกษาต้องขอจากสำนักงบประมาณ โดยตรง โดยความเห็นชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่ในทางปฏิบัติ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่สามารถแสดงความเห็นหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งใดได้มากนัก ซึ่งอาจทำให้ทิศทางการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาไม่สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ	เสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์และแผนด้านการอุดมศึกษาก่อนที่สถาบันอุดมศึกษาจะเสนอของบประมาณจากสำนักงบประมาณ

ประเด็น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางการปรับกระบวนการงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
การจัดสรรงบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๑) และ (๒) เป็นการจัดสรรแบบ Supply-sided Financing	การจัดสรรงบประมาณตามมาตรา ๔๕ (๑) และ (๒) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา เป็นการจัดสรรตามรายการค่าใช้จ่ายของสถาบันการอุดมศึกษา ซึ่งอาจไม่ได้สะท้อนถึงประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงานและคุณภาพ และอาจไม่ตอบสนองความต้องการกำลังคนของประเทศ ควรปรับเป็นการจัดสรรแบบ Demand-sided Financing	คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาและสำนักงบประมาณ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนองต่ออุปสงค์ ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์สัญญาณความต้องการกำลังคน การกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนองต่ออุปสงค์ การจัดทำระบบข้อมูลการอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณสนองต่ออุปสงค์ และการคำนวณงบประมาณอุดหนุนรายหัว (Unit Cost Subsidy) ที่สะท้อนต้นทุนมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคน
ระบบงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม		
งบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่ได้รับการจัดสรรให้ตามกรอบงบประมาณที่เสนอขอ	งบประมาณวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นงบลงทุนของประเทศ ได้รับจัดสรรอย่างไม่แน่นอนในแต่ละปี ทำให้ยากที่จะบรรลุเป้าหมายในการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่กำหนดไว้ร้อยละ ๒ ของ GDP ภายในปี ๒๕๗๐ ในแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	สำนักงบประมาณ ต้องจัดสรรงบประมาณให้กองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเสนอไปยังสำนักงบประมาณ และตามกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามที่สภานโยบายเสนอ

ประเด็น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางการปรับกระบวนการงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
การเสนอของบประมาณของกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ต้องนำเสนอรายละเอียดโครงการ	ต้องระบุหน่วยรับงบประมาณล่วงหน้า ๒ ปี ซึ่งเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากจัดสรรงบประมาณจริงโดยยึดตามรายละเอียดที่เสนอตอน Pre-ceiling จะทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการได้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป	คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านการอุดมศึกษาและสำนักงบประมาณ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนองต่ออุปสงค์ ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์สัญญาณความต้องการกำลังคน การกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณเพื่อสนองต่ออุปสงค์ การจัดทำระบบข้อมูลการอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณสนองต่ออุปสงค์ และการคำนวณงบประมาณอุดหนุนรายหัว (Unit Cost Subsidy) ที่สะท้อนต้นทุนมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคน
การเสนอของบประมาณจะต้องมีการดำเนินการเสนอในลักษณะเป็นงบประมาณรายปี	งบประมาณวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นงบลงทุนของประเทศได้รับจัดสรรงบประมาณไม่แน่นอนในแต่ละปี ทำให้ยากที่จะบรรลุเป้าหมายการลงทุนวิจัยและพัฒนาที่กำหนดไว้ร้อยละ ๒ ของ GDP ภายในปี๒๕๗๐ในแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	สำนักงบประมาณ ต้องจัดสรรงบประมาณให้กองทุนวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ตามที่คณะกรรมการพิจารณางบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเสนอไปยังสำนักงบประมาณ และตามกรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามที่สภานโยบายเสนอ

ประเด็น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางการปรับกระบวนการงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
การเสนอของบประมาณของกองทุนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ต้องเสนอรายละเอียดโครงการ	การพิจารณาจัดสรรงบประมาณโดยสำนักงบประมาณและรัฐสภายังเป็นรายโครงการและยังต้องทำข้อมูลรายโครงการ รวมถึงต้องระบุหน่วยรับงบประมาณล่วงหน้า ๒ ปี ซึ่งเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากจัดสรรงบประมาณจริงโดยยึดตามรายละเอียดที่เสนอตอน Pre-ceiling จะทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการได้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป	เสนอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้การจัดสรรงบประมาณด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สามารถมีการผูกพันงบประมาณมากกว่า ๑ ปีงบประมาณได้ โดยรัฐสภาอาจให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำเสนอแผนลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ระยะ ๓-๕ ปี ที่มีเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของแผนงานสำคัญ (Flagship) ชัดเจน ซึ่งควรจัดสรรเป็นงบผูกพันข้ามปี โดยกองทุนจะต้องรายงานความก้าวหน้าและโอกาสที่จะบรรลุผลภายในระยะเวลาตามแผนต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีทุกปี ทั้งนี้ในแต่ละปีอาจมีการขอปรับปรุงแผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยให้สภานโยบายและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ
การเสนอของบประมาณจะต้องมีการดำเนินการเสนอในลักษณะเป็นงบประมาณรายปี	การชี้แจงงบประมาณยังดำเนินการแบบปีต่อปี ตามกระบวนการพิจารณางบประมาณตามปฏิทินงบประมาณของประเทศ ทั้งที่แผนวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นแผนสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง ๕ ปี	

ประเด็น	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางการปรับกระบวนการงบประมาณอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่สามารถกำกับการบริหารและทิศทางการดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุน	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไม่สามารถกำกับเป้าหมายของ PMU ได้ชัดเจน โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทำได้เพียงติดตามข้อมูลและประเมินผล ซึ่งมักเกิดหลังการใช้งบประมาณไปแล้ว ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันท่วงที	หรือการเชิญเข้าร่วมการประชุมทุกครั้ง รวมไปถึงการร่วมประชุมในระดับนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

คณะกรรมาธิการขอเสนอรายงานผลการศึกษา เรื่อง “ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” และข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ มาเพื่อได้โปรดพิจารณาและนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

(นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์)
เลขานุการคณะกรรมาธิการ
ศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

๑. นายณัฏฐพฤทธิ์ หลาวทอง	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
๒. นายอดุลย์ กองเพชร	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๓. นายกองเงิน สุทธิพิทักษ์	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๔. นายวรวิทย์ ต่อฑีฆะ	นิติกรชำนาญการ
๕. นายชิราวุธ อุดมรัตน์	นิติกรชำนาญการ
๖. นางสาวศิรินภา จันทร์หงษ์	นิติกรชำนาญการ
๗. นางสาวณริลรษาม์ วุฒิริญวรสิงห์	วิทยากรปฏิบัติการ
๘. นางชูใจ แก้วโสนด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๙. นางกาญจนา กมลรัตนาชัย	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๑๐. นางสาวพลอยไอริณ โพธิ์ทองคำ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๑๕๙๐๔/๒๕๖๗
วันที่ ๑๑ ก.ค.๖๗
เวลา ๑๕.๕๕ น.

ด่วนที่สุด
ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๖/๘๖๒๘

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานผลการศึกษาของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
เรื่อง ข้อเสนอการปรับระบบงบประมาณด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๔) ในการกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ นั้น ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายพัฒนา สัพโส	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวรภพ วิริยะโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอาสพลธ์ สรรณ์ไตรภพ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายธัญธร ธนินวัฒนาธร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายกระแสร์ ตระกูลพรพงศ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นายล้ำเลิศ พัวพัฒนโชติ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายนิกร โสมกลาง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่เจ็ด และโฆษกคณะกรรมาธิการ
๙. นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายสรรเพชญ บุญญามณี	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. นางสาวรักชนก ศรีนอก	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ	กรรมาธิการและประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๓. นางสาวกฤษณา สีหลักษณ์	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายอนุรักษ์ จุรีมาศ	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายพันธ์ศักดิ์ บุญแทน	กรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสุรเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ)
ประธานคณะกรรมาธิการ
ศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ

สำนักกรรมาธิการ ๑
กลุ่มงานคณะกรรมาธิการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ
โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๒๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๖๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ budget.parliament26@gmail.com

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักกรรมาธิการ ๑
รับที่ ๓๓๔๗ / ๒๕๖๗
วันที่ ๑๑ / ต.ค. / ๖๗ เวลา ๙.๕๕
ประเภทงาน ฟรม.๒ ตำแหน่ง

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒
รับที่ ๒๗๐ / ๒๕๖๗
วันที่ ๑๑ / ต.ค. / ๖๗ เวลา ๑๐.๐๐ น.

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๕๗๓ / ๒๕๖๗
วันที่ ๑๑ / ต.ค. / ๖๗ เวลา ๑๐.๒๕ น.